

Informatie aan de Raad

Datum	Auteur(s)	Commissievergadering
24 april 2020	H. van Dijk	
Portefeuillehouder	Eenheid	Raadsvergadering
F.M. Hospers	Bedrijfsvoering	
		Openbaar
		ja

Onderwerp

Gemeentebegroting in crisistijd - Aanpassing van de P&C cyclus 2020

Inleiding

In deze Raadsinfo staan we stil bij de impact van de crisis op de gemeentebegroting en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de Planning & Control cyclus. De inhoud is besproken met de Auditcommissie op 4 mei jl. De commissie steunt onze zienswijze op de aanpassing van de cyclus en onderstreept het belang om uw Raad tijdig te informeren over de aanpak en mogelijke effecten van de crisis.

Kernboodschap

De impact van de crisis op de P&C cyclus kan als volgt worden samengevat:

- De Kadernota wordt niet uitgebracht;
- De voorjaarsnota wordt aangevuld met structurele bijstellingen waarbij een eerste doorkijk wordt gegeven van de gevolgen voor de jaarschijf 2021. Daarbij wordt een eerste analyse van de corona maatregelen opgenomen. Het zal daarbij gaan over de aanpak en het proces om effecten en risico's in beeld te brengen. Cijfers zijn nog onzeker. In de begrotingsvoorbereiding wordt dat verder uitgewerkt. Uw Raad zal hierover tussentijds worden geïnformeerd.;
- Kort na het zomerreces volgt informatie over de uitkomst van de circulaire, aangevuld met een tussenbericht over de begrotingsvoorbereiding.

Toelichting en context

Zoals de meeste gemeenten zijn we ook in Hattem aan het blussen gegaan om de brand te bestrijden en de schade te beperken. De situatie is nog verre van stabiel en overzichtelijk. Duidelijk is dat het land voorlopig nog grotendeels op slot blijft.

Vanuit deze realiteit stellen we ons de vraag hoe we de financiële effecten voor de gemeentebegroting kunnen beheersen.

De economie wordt hard geraakt, omdat zowel sprake is van verminderde productie als vraaguitval. Naarmate de gezondheids crisis langer duurt nemen de effecten toe. Omdat zinvolle keuzes voor de toekomst pas mogelijk zijn als de effecten van corona beter in beeld zijn, hebben we er voor gekozen om de Kadernota niet uit te brengen. Er zijn meer gemeenten die deze keuze hebben gemaakt.

Door de onzekerheden ligt de focus nu niet op het precies berekenen van effecten, maar op het beheersen van risico's. Sommige risico's zijn eenvoudig (huurderving: kosten per maand), sommige lastig (uitstel van betalingen leidt tot toename dubieuze debiteuren), sommige ingewikkeld (effect op gebiedsontwikkeling, bijstand of de boeggolf van uitgestelde zorgvraag).

Naast de Rijksregelingen voeren we ook eigen maatregelen uit, zoals uitstel van belastingen en heffingen. Om dit alles goed te kunnen beheersen is het belangrijk goed te administreren welke kosten voor welke maatregel worden gemaakt.

Landelijke regelingen zijn vaak nog niet volledig uitgewerkt. Bij eventuele gemeentelijke voorfinanciering ontstaat het risico van verschillen met de uiteindelijke criteria voor toekenning van aanvragen door het rijk. Een ander risico is dat van misbruik en oneigenlijk gebruik, omdat er stapeling kan zijn in het gebruik van verschillende regelingen. Deze risico's proberen we te beheersen met een kernteam die overzicht houdt op het geheel van regelingen, die aanvraagprocessen stroomlijnt, interne vraagbaak is bij twijfel over toepassing, toeziet op een deugdelijke financieel-administratieve verwerking en die controles ontwikkelt op misbruik en oneigenlijk gebruik.

We zijn kritisch op inhuur en tijdelijke contracten om de kosten te reduceren voor taken die teruglopen. Schommelingen in het werkaanbod zijn onvermijdelijk. Personele capaciteit die vrijvalt proberen we zo veel mogelijk in te zetten op plekken waar de druk op werkzaamheden is toegenomen.

Naar verwachting zal het nog enige tijd duren voordat het signaal 'brand meester' wordt afgegeven. Daarna zullen we als overheid, bedrijfsleven en samenleving nog een hele tijd bezig zijn met nablussen en herstellen van de schade. Hattem vormt daarop geen uitzondering.

In de Voorjaarsnota leggen we de nadruk op het uitwerken van de onderwerpen waarover wij als College in het lopende jaar besluiten hebben genomen dan wel toezeggingen hebben gedaan. Als financiële consequenties hard/zeker zijn, worden ze verwerkt. Als dat (nog) niet kan, worden de onderwerpen doorgeschoven naar de najaarsnota. Vanwege het niet uitbrengen van de Kadernota, zullen de bijstellingen met een structureel effect ook worden meegenomen. Op deze manier verwachten we uw Raad mee te nemen in een eerste bijstelling van de jaarschijf 2021 uit de vastgestelde (meerjaren)begroting 2020. Zoals hiervoor beschreven, zijn we bezig de coronamaatregelen in kaart te brengen, de mogelijke

impact en de te verwachten effecten . In de voorjaarsnota proberen we een eerste analyse met uw Raad te delen.

Parallel aan de voorjaarsnota zijn we gestart met de verdere begrotingsvoorbereiding 2021. Zoals gebruikelijk worden de actuele ontwikkelingen en de voortgang van het huidige beleid in beeld gebracht. De gevolgen van de crisis worden hierbij zoveel mogelijke betrokken. We overwegen om met behulp van de scenario's van het CPB effecten voor Hattem in beeld te brengen. Een impactanalyse zal een beeld kunnen geven van wat er nu gebeurt, wat dat betekent voor waar we stonden en waar we naartoe gaan. Op deze manier verwachten we keuzes voor te kunnen stellen voor de uitvoering van beleid, het realiseren van ambities en of daaraan onder nog nader te bepalen voorwaarden (verder) gewerkt kan worden.

We houden vooralsnog aansluiting bij de vastgestelde meerjarenbegroting en brengen de belangrijke veranderingen in beeld. Zonder nu volledig te zijn, komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Jeugd (o.a. ZIN)
- Bouwleges
- 't Veen – vormen voorziening
- Afval – tarieven – reserve
- Riolering – afvalwaterketenplan
- Toeristenbelasting (o.a. v.d. Valk)
- OZB – indexering – contingent (o.a. 't Veen)
- Uitkering gemeentefonds i.r.t. stelposten (constante/lopende prijzen)
- Personeel (SPP / taakstelling)
- ICT
- Onderhoud (o.a. Wegen, straten en pleinen)
- Investerings (MIP)
- Mutaties reserves en voorzieningen.

We besteden verder aandacht aan de wens van uw Raad van een planningshorizon. We onderzoeken of de zgn Houdbaarheidstest van de VNG hierbij houvast biedt. Uiteindelijke doel is om de financiële stabiliteit over meerdere begrotingsjaren te kunnen beoordelen. In tijden van crisis geen sinecure.

We zijn in afwachting van de mei circulaire. Vooralsnog gaan we er vanuit dat het Rijk een voorjaarsnota opstelt en dat de gemeenten worden geïnformeerd over de financiële gevolgen. Uw Raad willen we kort na het zomerreces informeren, in combinatie met informatie over de voortgang van de begrotingsvoorbereiding. Wij vinden het belangrijk dat uw Raad daarbij de mogelijkheid krijgt om – wellicht per fractie – punten of onderwerpen aan te dragen die in de verdere begrotingsvoorbereiding betrokken kunnen worden.

Voor het opstellen van de begroting 2021 handhaven we het uitgangspunt dat de (meerjaren) begroting structureel en reëel in evenwicht is. De begrotingsbrief van de Provincie zal te zijner tijd duidelijkheid geven in hoeverre de voorwaarden hiervoor gehandhaafd blijven of aangepast worden.